

BUDAPES T

T.

Magyar Nemzeti Muze

VEL BÁCSKA

Arcképek és kiadóhivatal: Novisad, Kralja Petra ul. 30.
T. Telefonszám 21-37, éjjel 20-58. Sürgőnycim: „Délbácska“
Novisad. Postatakarékpénztári csekszámla Zagreb: 46.692.

Novisad, 1928. november 6

KEDD

Előfizetési ára: egy hóra 40 din., három hóra 120 din., fél
évre 240 din., egész évre 480 din. Egyesszám ára hétköznap
1.50 din., vasárnap 2 din. Külföldön egy hónapra 50 dinár.

Változatlanul érvényben marad az új zárórarendelet

A kereskedők körében nagy port felvert zárórarendelet ügye, a tegnapi kiadott főkapitányi rendelettel végérvényes megoldást nyert. Mihaildzsi Sztanoje főkapitány tegnap az esti órákban 63-1928. számmal rendeletet bocsátot ki, amely kimondja, hogy

a főispánnak október 20-án, az üzletek nyitására és zárására kiadott 18053. számú rendelete változatlanul érvényben marad,

és a rendelet intézkedéseit november hó 7-től kezdve szigorúan végre kell hajtani. A tegnapi kiadott főkapitányi rendelet, az előző rendelet kiegészítése gyanánt közli azt is, hogy a drogériák, parfümériák, fényképész cikkeket árusító üzletek, papír és könyvkereskedések, üvegáru üzletek, szóval az olyan vállalatok, amelyek zárójára vo-

nakozólag a főispáni rendelet nem tartalmazott kifejezett rendelkezéseket, a rendes kereskedések csoportjába sorolódnak, tehát nyitvatartási idejük nyáron délelőtt 7-12, délután 3-7, télen délelőtt 8-12, délután 2-6 óra.

Értesülésünk szerint a zárórarendelet pontos betartását november 7-től kezdve a rendőrség szigorú ellenőrzés alá veszi és törvényes büntetéssel sújta azokat, akik nem alkalmazkodnak a rendelet intézkedéseire.

A főispáni rendelet ellen benyújtandó esetleges kifogásokat és észrevételeket az érdekeltek a főkapitányi hivatal útján eljuttathatják a főispáni hivatalhoz, a zárórarendelet intézkedéseit azonban tekintet nélkül az esetleges fellebbezésre pontosan be kell tartani.

választották azt a bizottságot is, amely az erdőségek parcellázás útján történő felosztásának ügyét tanulmányozza. A klub-ülést ma folytatják.

Davidovics Ljuba elnökle alatt a demokraták parlamenti klubja is ülést tartott tegnap délután. Megválasztották a párt alelnökeit, Ribár Ivánt, Joics Risztát és Krajkovics Acát. Ezután a titkárválasztást ejtették meg, majd kijelölték azokat a képviselőket, akik a Magyarországgal megindítandó kereskedelmi tárgyalásokon a pártot képviselik. Ribár Iván, Kerepesy Vince Mateics Dragisa és Milojevics Milán lesznek a párt kiküldöttei.

A demokraták parlamenti klubja mai ülésén tárgyalja, a Csehszlovákiával kötendő kereskedelmi szerződéses tárgyalások demokrata képviselőjének ügyét. Ugyancsak ma délelőtt jelölik ki azokat a demokrata képviselőket, akik a pénzügyi bizottságban a párt részéről helyet foglalnak.

Tegnap délután választotta meg elnökét a törvényhozó bizottság. Huszonhat szavazat közül huszonegy Timotijevics Kosza elnökségére esett, két szavazólap üresen maradt. Alelnökké Markovics Lázárt választották.

A vajdasági képviselők értekezlete

A belügyminisztérium BBB osztályán Sztropin osztályfőnök irodahelyiségében hosszúságú megbeszélést tartottak tegnap délután a vajdasági képviselők. A megbeszélés részletesen foglalkozott a különféle közigazgatási tisztségek betöltésének kérdésével. A tanácskozás során véglegesen döntöttek a szombori főkapitányi állás betöltéséről, a szombori főispáni titkár személyéről és néhány jegyzői állás betöltéséről.

Törvényjavaslatok a parlament előtt

A szkupstina őszi ülészakán a törvényjavaslatok egész sora vár elfogadásra. A törvényjavaslatok közül az elemi iskolákról szóló, valamint a gyufakölcsönre vonatkozó javaslatot ma terjesztik a parlament elé. Ugyancsak ma nyújtják be a Magyarországgal kötendő kilenc rendbeli kereskedelmi megállapodás törvénybe iktatásáról szóló javaslatot is.

A beérkező törvényjavaslatok napirendre tűzéséről később dönt a ház.

A tiranai követ

Mihajlovics tiranai követ tegnap Tiránába utazott, hogy átvegye a jugoszláv követség ügyeinek vezetését. Mihajlovics újabb megbízólevelet vitt magával, amelyet haladéktalanul be fog nyújtani Zogu albán királynak.

Átnyújtották a választ Athénben

Jugoszlávia görögországi követe átnyújtotta a kormány választát, a görög javaslatokra. A minisztertanács ma este foglalkozik a választajegyzékkel.

Magyarországon megtérítik a földreform során igénybevett birtokok ellenértékét

Budapestről jelentik: Január elején 68 millió pengőt osztanak ki azok között, akiknek földjét a földreform során igénybevétték. Ez az összeg, a 206 millió pengőt kitevő úgynevezett gyufa-kölcsön első részlete.

A franciaországi szociálisták a közeledést követelik Franciaország és Németország között

Párisból jelentik: A köztársasági szocialista párt tegnap tartotta Párisban évi nagygyűlését. A tanácskozáson Painleve is résztvett. Az egyhangulag elfogadott párt-határozat, Németország és Franciaország viszonya tekintetében a következőket mondja: Nem engedjük meg, hogy örökké tegyék az egyenetlenkedést a nemzetek között. Hogy ezt megvalósíthassuk, szükségesnek tartjuk, a közeledést Franciaország és Németország között és minden reményünket a Népszövetség fejlődéséhez fűzzük.

Angersben, a szocialista radikálisok nagygyűlésének honvédelmi bizottságában

Montigny szükségesnek mondta, hogy a jövőben megkössék a katonai kiadásokat azon a szinten, amelyet ezek a kiadások, az 1928. évi költségvetésben értek. A bizottság nagy többsége indítványt fogadott el, amelyben bizalmat nyilvánít a kormány iránt az új katonai törvények végrehajtása tekintetében, kivéve azt a rendelkezést, hogy gyarmati csapatokat használhassanak fel a fővárosban. A határozat kívánja, hogy korlátozzák a katonai kiadásokat és a hivatásos hadsereg tényleges létszámát az 1928. évi szintre és vegyék revízió alá a katonai szabályzatot.

Megkezdődött a parlament őszi ülészakája

Az iskolatörvényről szóló javaslatot ma terjesztik a szkupstina elé

Beogradból jelentik: A képviselők változatlanul nagy érdeklődése mellett kezdte meg ezidei őszi ülészakát a szkupstina. A rendkívüli érdeklődés nem csupán a szkupstina tárgysorozatarak tulajdonítható, hanem jelentősmértékben annak az elnöki határozatnak, amely kimondja, hogy az ülésekről elmaradó képviselők elvesztik napidíjukat, amely a távollétükben megtartott ülésnapra egyébként megilletné őket.

Az ülés megkezdése előtt a folyosón sok szó esett az új rendeletről és a képviselők nagy derűvel állapították meg, hogy többek között Makszimovics Boza és Uzunovics Nikola sem kapják meg a tegnapi ülésnapra járó napidíjat.

A szkupstina ülése

Zsuffolt padosorok előtt nyitotta meg a szkupstinae 15. őszi ülészetét Mihajlovics elnök. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után Korosec Antun dr. miniszterelnök felolvassa a képviselőház összehívásáról szóló királyi kéziratot, valamint azt a kéziratot, amely őfelsége távolléte idejére a királyi jogok gyakorlását a minisztertanácsra ruházza.

A kézirat felolvasását a képviselők Aleksandar király életével fogadták, majd Mihajlovics elnök napirendi indítványt tett Eszerint a legközelebbi ülést ma tartják és az ülés tárgysorozatán a pénzügyi bizottság megválasztása szerepel. Az elnöki napirendi indítvány elfogadása után az ülés végetért.

A parlamenti klubok ülésezése

Az őszi parlamenti kampány megindulásával benépesedtek a parlamenti klubok is. A radikálisok parlamenti klubja délután 5 órától este 8-ig tartotta értekezletét. Vukicsievics Velja elnök hosszabb megnyitó beszédet mondott. Hibáztatta, hogy mostanában, amikor a radikális pártra igen komoly szerep vár az ország parlamenti életének irányításában, a képviselők oly csekély érdeklődést tanúsítanak a képviselőházi és klubülések iránt. Felkéri a képviselőket, hogy szorgalmasabban látogassák a parlament, a bizottságok és a klub ülésezéseit.

Ezután a párt kijelölte tagjait a pénzügyi bizottságba. Elnökké Sztójadinovics Milánt, alelnökké Rácics Szimát, helyettes alelnökké Várady Imre dr-t jelölték. Meg-

A horvátok nem elégszenek meg az autonómiával

— mondta Dubrovnikban dr. Krnjević Juraj

Dubrovnikból jelentik: A horvát parasztpárt vasárnap népgyűlést tartott Dubrovnikban, amelyen dr. Krnjević Juraj mondott nagy beszédet és hangsúlyozta, hogy teljesen lehetetlen, hogy a horvát képviselők megjelenhessenek a beogradi szkupstinában azért, hogy ott oldják meg az állami válságot.

Az állami válság csak a horvátok és szerbek teljes egyenjogúsága alapján oldható meg.

Beogradban mindig azt mondják, ők nem tudják, hogy mit akarnak a horvátok. Erre azonban igen egyszerű a válasz: A horvátokat csak az a megoldás elégíti ki, amely lehetetlenné teszi a szerbiai hegemoniát Horvátország felett.

Hogy autonómiával nem elégedhet meg Horvátország,

azt mutatja Beograd ama véleménye, hogy a mai diplomáciának és hadseregnek meg kell maradni. A horvát autonómia és a horvát szabor mit sem érnének, ha holmi Marinkovics a szerbiai diplomáciával, nettunoi konvenciókat hoz a horvát vidékeknek. Hasonló a helyzet a katonasággal is.

Beograd megelégedik arról, hogy az SHS állam fennmaradására nem az a garancia, hogy minden hatalom Beogradban van, hanem az egységes államot alkotó részeknek, tehát a horvát népnek a megelégedettsége is.

Krnjević és dr. Markovics Láza

A Jutarnji List értesülései szerint dr. Markovics Láza több ízben tett kísérletet, hogy találkozzon dr. Krnjević Jurajjal, aki azonban minden közeledési kísérletet határozottan visszautasított.

Pribicević a román kormányválságról.

Pribicević Szvetozár hosszabb nyilatkozatot tett, amelyben a román kormány lemondásával foglalkozott és megállapította, hogy Brătianu Vintilla a királyi jogokat

gyakorló régenstanács kívánságára mondott le. A romániai liberálisok teljesen hasonlóak a radikálisokhoz, akik erőszakos választások útján jutottak többséghez és így kormányra, de továbbra is erőszakoskodtak, úgy, hogy a román nemzeti parasztpárt kivonult a parlamentből és nem vesz részt annak munkájában.

Vajda Vojvoda Sándor, a párt egy vezére néhány évvel ezelőtt a következőket mondotta:

Budapesten oroszokkal és tigrisekkel harcoltam, itt pedig tetűkkel és poloskákkel kell harcolnom.

Ez a nyilatkozat az erőszakos politika és tehetetlen óromán közigazgatás elleni elégedetlenség hiperbolája. A romániai „prékóiak”, az erdélyiek harca azonban sokkal könnyebb a liberálisok ellen, mert a romániai parasztpárt is csatlakozott hozzájuk a liberálisok elleni küzdelemben.

Ezzel kapcsolatban kíméletlenül támadta a beogradi kormányt, amelynek egy főtitkarsza (Davidovics Ljuba) a választások után azt mondta, hogy a négyes koalíció bűnös politikájával a teljes romlásba viszi az országot. Most a parasztdemokrata koalíció tagjaitól megvonják a napidíjakat és így akarják őket a szkupstinában kompromitálni, hogy megjelenésükkel szentesítsék a gyilkosságokat és hogy behódoljon azoknak, akik a gyilkosságokhoz szükséges atmoszférát megteremtették.

Pribicević ezután kijelentette, hogy mindenekelőtt nyilvánvaló, hogy a helyzet annál jobban kiéleződik, minél jobban távolodunk június 20-tól.

A kormányon levő urak most már csak azt várják,

hogy a helyzet annyira kiéleződik, hogy robbanások következzenek be,

amely esetben azonban az egész felelősség őket terhelné.

gosultságát nem lehetett tagadni és a régenstanács kénytelen volt a követeléseknek engedni. A közeljövőt illetőleg a lap valószínűnek véli, hogy Avarescu hajlandó volna a koalíciós kormányban résztvenni, de Maniu azt állítja, hogy a parasztpárt eléggé képviseli az országot és nem valószínű, hogy a paraszttal alkudozni lehet. A lemondás első hatása a nemzetközi kölesönt érinti, amely Brătianu szerint élethalál kérdés Romániára nézve. A kölesön felvétele a lap szerint kétségtelenül halasztást szenved.

A Daily Telegraph második vezércikkében behatóan foglalkozik a Brătianu-rendszer bűnével, amely ellen a parasztpárt forradalommal fenyegetőzik. A parasztpárt erőssége főleg Erdélyben van és a többi új tartományokban. Igen valószínű, hogy a Brătianu-rezsim erőszakos centralizálása helyett az új tartományok bizonyos autonómiához fognak jutni, amintőkét a régi osztrák-magyar monarchiában az új tartományok már élveztek.

A válság a lap szerint hosszabb időre megakasztja a kölesöntárgyalásokat.

A Daily Express szerint Maniu ragaszkodik a tiszta parasztpárti kormányhoz és az udvar végképp elejtette a Brătianu családot.

A Daily Herald szerint bizonyos körökben

Angliának és az Egyesült Államoknak tulajdonítják a válság értelmi szerzőségét,

mint amelyek a nagytakarítást a nemzetközi kölesön egyik feltételének tüntették fel. A Daily Mail és a Sunday Chronicle nem tartja kizártnak, hogy Károly extrónörökös megragadja a politikai zavarok által nyújtott alkalmat és megpróbál visszatérni az országra. A Sunday Times szerint

a parasztpárt győzelme Jugoszláviára is ki fog hatni.

A Chicago Tribune értesülése szerint

a román állampénztár teljesen üres.

Az állami tisztviselők hónapok óta nem kapják meg fizetésüket és Mária özevgy királyné Olaszországba tervezett utazását is az állampénztár siralmas helyzete miatt kellett elhalasztani. A külföldi kölesönre így a legégetőbb szükség van. Maniu ezért azt tervezi, hogy a kölesön felvételéig semmi lényegesebb belpolitikai változást nem hajt végre.

Csak a kölesönszerződés megkötése után oszlatja fel a parlamentet és írja ki a választásokat.

A Petit Journal szerint politikai körökben kétségtelennek tartják, hogy Titulescu nem fogadja el a hadügyminiszterséget, a megalakítandó román kormányban. Az a tény, hogy londoni állomáshelyét nagy sietséggel foglalta el és, hogy nem is szállt ki Párisban arra enged következtetni, hogy távol akarja magát tartani a romániai politikai bonyodalmaktól.

Bukarestben hírek keringenek arról, hogy Maniu már összeállította miniszterei névsorát. Eszerint a Maniu kormány külügyminisztere Titulescu, belügyminisztere pedig Vajda-Vojvoda Sándor lesz. A nemzeti parasztpárt vezetősége egyébként kommunikét adott ki, amely szerint a kormánykrisis alatt a nemzeti parasztpárt egyáltalán nem változtatja meg álláspontját és nem hagy fel harci módszerével.

Teljes a bizonytalanság a román kormányválság körül

Angol lapvélemények szerint a kormányválság miatt halasztást szenved a román stabilizációs kölesön kibocsátása — A nemzeti parasztpárt nem hajlandó résztvenni a koncentrációs kormányban

Bukarestből jelentik: A régenstanács tegnap délelőtt meghallgatta Brătianu Vintilla volt miniszterelnök előterjesztéseit. Brătianu azt ajánlotta, hogy nemzeti kormány vegye át az ügyek intézését. Bejelentette, hogy a liberális párt kész résztvenni az ilyen alakulatban. Nem valószínű, hogy Titulescu megérkezése előtt bármilyen döntést hozzanak. Titulescut szerdára várják Bukarestben.

Maniu kijelentette az Orient Rádió képviselője előtt, hogy a legutóbbi időközi választás és a tüntetések beigazolták, hogy a nemzeti parasztpárt milyen nagy népszerűségnek örvend. Felfogása szerint egyedül ez a párt alakíthat olyan kormányt, amely képes lesz meghozni az ország számára a szükséges politikai megnyugvást, egyben pedig képes lesz megoldani a pénzügyi és gazdasági téren jelentkező nehézségeket. A nemzeti parasztpárt magának követeli a hatalmat és teljes felelősséget vállal a helyzetért. Maniu visszautasította a koncentrációs kormány megalakításának gondolatát. Az ilyen összetételű kormány még inkább megzavarná a politikai helyzetet. Ennek kö-

vetkeztében nem volna képes arra, hogy nagyobb garanciát nyújtson a pénzügyi kérdések megoldására, mint amintőkét az előző kormány nyújtott.

A minisztertanács szombati határozata alapján Duca külügyminiszter rendeletet küldött valamennyi prefekturának arról,

hogy az egész ország területén eltildík a sajtócenzurát.

Noha az angol sajtó már régóta sürgeti az alapos rendszerváltozást Romániában, a legtöbb lap mégis drámai ízű szenzációnak találja Brătianu hatalmának hirtelen összeomlását. Kiemelik, hogy a régenstanácsot különösen befolyásolta az a félelem, hogy a parasztság bojkotálni fogja a december 1-i ünnepeket. Egyes lapok azonban arra is céloznak, hogy a kabinetváltás, a külföldi pénzpiac képviselőinek kívánságára következett be. Csaknem valamennyi lap

felsorolja a Brătianu-rezsim régi bűnlajstromát.

A Times hosszabb bukaresti jelentésében kiemeli, hogy a parasztpárt panaszaik jo-

Köszönetnyilvánítás

Ezuton mondunk halás köszönetet mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk

NÉGER ANNA

temetésén részvételükkel, koszoru és virágadományokkal igyekeztek nagy fájdalomunkon enyhíteni.

Noviszád, 1928. november 5.

A gyászoló Ritter család

A berliniek üdvözlők a „Graf Zeppelin“, amint a Brandenburgi kapu felett atrepül

A „Graf Zeppelin“ Friedrichshafenből a staakeni repülőtérre repült

Kedvező időben, menetrendszerű pontossággal tette meg az utat az óriásléghajó

Friedrichshafenből jelentik: A Graf Zeppelin tervezett startideje előtt hirtelen talajszél lépett fel, úgyhogy a léghajót csak némi késéssel vontatták ki a csarnok keleti kapuján. A léghajó hajnali 2 óra 17 perckor emelkedett a levegőbe. Kedvező légáramlást hamarosan a levegőbe emelte a készüléket és megkönnyítette az indulási manővert.

A léghajó kört irt le a Bodeni tó és Friedrichshafen városa felett, majd északkeleti irányban eltűnt. A sötét égboltozaton alig lehetett megpillantani a Graf Zeppelin óriási testét és csak a fényesen kivilágított kabinablakok és pozíciólámpák mutatták a léghajó utját. A motorgondolában ülők kézilámpákkal intettek bucsut a tömegnek.

A Graf Zeppelin Stuttgarton, Darmstadtton és Giessenen átrepülve 6 óra 30

perckor elhaladt Cassel felett. Az éjszakai utazás eddig kitünő volt. A léghajó reggel 8 óra 45 perckor, 200 méter magasságban, a tömeg újjongó lelkesedésétől kísérve elrepült a staakeni repülőtér felett és folytatta útját Berlin irányában.

Mínt hogy a léghajó megérkezését csak délelőtt 10 órára várták, a Graf Zeppelin újból elrepült a staakeni repülőtér felett és csak harmadszori visszatértekor, délelőtt 9 óra 47 perckor dobta le a lehorgonyzó kötelet. Egy perccel utóbb a gondola a földre ért. A leszállás a lehorgonyzó árbóctól 30 méternyire történt. A leszállás után a léghajót a repülőtéren keresztül a lehorgonyzó árbóchoz vontatták, ahol 10 óra 33 perckor megrögzítették.

Tisztviselőket választott tegnap Noviszád közgyűlése

Noviszád város törvényhatósági bizottsága tegnap délután öt órakor rendkívüli közgyűlésre ült össze. A közgyűlés első pontjaként Lakics Jovan polgármesterhelyettes felolvasta a bácskai tartomány főispánjának leírátát, amelyben felhatalmazza a polgármestert, hogy a törvényben előírt főispáni jogokat gyakorolhassa és így a polgármester elnökölhet a tisztviselőket választó közgyűléseken is. A közgyűlés Klicin Predrag városi tanácsnoknak hat hetes tanulmányi szabadságot adott. Ezután dr. Markovics Giga felolvasta a tanács előterjesztését az eladott házak árának utólagos belizetése tárgyában, amit a közgyűlés elfogadott.

A városi tanács azt javasolta, hogy a postavámraktárt, amelyben botrányos állapotok vannak, — mint azt a Délbácska is megírta — helyezze át a volt Hafner malomba. Erre vonatkozólag már meg is indultak a tárgyalások. A közgyűlés felhatalmazta a tanácsot, hogy az erre vonatkozó szerződést megkötse.

A Munkáskamara azt kérte a várostól, hogy az Egészségügyi palotával szemben levő telket a 700 dináros négyszögölenkénti ár helyett 350 dinárért kapja meg.

A közgyűlés megszavazta négy Norton kut furásának költségeit és elhatározta, hogy a munkás tőzsdét a Magyar uccai vá-

rosi házba helyezi át.

A közgyűlés utolsó pontjaként a tisztviselőválasztásokra tért át a közgyűlés. A jelölőbizottságba Profuma Bélát, Popovics Alimpiját és Lázics Sztankot a közgyűlés választotta, Bogdanovics Zsivorádot, dr. Rajkovic Misát és Weisz Vilmost pedig a polgármester delegálta. A bizottság azután vizsgálta a jelölés megejtésére.

Az építési állásra vonatkozólag úgy határozott a közgyűlés, hogy azt nem tölti be, mivel egyik jelöltnek sincs megfelelő kvalifikációja.

Felőrai tanácskozás után megejtette a jelölést a bizottság. A geometri állásra I. helyen Fodor Istvánt jelölte a bizottság, akit a közgyűlés meg is választott. A számtiszt állásra I. helyen Oberknezsevics Szávát jelölte a bizottság, akit 31 szavazattal Varagics Borisláv 29 szavazatával szemben meg is választott a közgyűlés. A városi kiadói állásra első helyen Cvetnár Dusan eddigi kiadót jelölte, akit a közgyűlés a leadott 56 szavazat közül 42 szavazattal meg is választott. A rendőri állásra egyhangulag Trischler Gyulát választották meg.

A közgyűlés ezzel este hét órakor véget ért.

Enyhül a sarlajjárvány Noviszádon

Apadó tendenciát mutat a megbetegedési statisztika

Az elmúlt hetekben rendkívül erős mértékben lépett fel a sarlaj Noviszádon. Habár a tiszti főorvosi hivatal minden egyes esetben szigorúan elkülönítette a betegeket s minden egyes alkalommal a legalaposabban fertőtlenítette a házakat, ahol sarlajmegbetegedések előfordultak, a betegségi statisztika azonban napról-napra emelkedett.

A múlt hónapban összesen 39 új megbetegedés fordult elő. Ez az emelkedés elsősorban annak a körülménynek tulajdonítható, hogy a lakosság még mindig bizonyos ellen-szenvet tanúsít az oltásokkal szemben, amelyeket pedig teljesen díjtalanul végez a bakteriológiai intézet az Egészségügyi palotában. Ez az ellenszenv annál érthetlenebb, amikor tudvalevő, hogy a szérumoltások csaknem teljesen immunizálják a beoltott egyéneket a betegséggel szemben.

A statisztika szerint a sarlaj csak igen kivételes esetekben lépett fel azoknál, akiket előzőleg beoltottak

s minden ilyen betegség rendkívül könnyű lefolyású volt.

Az elmúlt héten a sarlajmegbetegedéseknél némi stagnáció lépett fel, az utóbbi napokban pedig határozott javulás észlelhető.

Errevonatkozólag Adamovics Pera dr. városi tiszti főorvos a következőket mondta a „Délbácska“ munkatársának:

— A megbetegedések száma csökkenő tendenciát mutat: A múlt hónapban összesen 39 megbetegedést jelentettek be a főorvosi hivatalnak, ehhez a mai napig 9 újabb megbetegedés járult, míg ugyanakkor 12 gyógyulást jelentettek be.

Ezidőszerint tehát még harminc-heten fekszenek sarlajbetegségben.

A többi járványos betegségek statisztikája sokkal kedvezőbb s a következőképpen alakult ki:

Tifusz:

A múlt hónapról maradt . . .	8
Ujabb megbetegedett . . .	7
Meggyógyult . . .	4
Jelenlegi betegállomány . . .	11

Difteritisz:

A múlt hónapról maradt . . .	2
Ujabb megbetegedés nincs . . .	—

Orbánc:

A múlt hónapról maradt . . .	1
Ujabb megbetegedés nincs . . .	—

Kanyaró megbetegedésekről nem érkeztek újabb bejelentések.

A közegészségügyi állapotok egyébként meglehetősen kedvezők s habár a sarlajmegbetegedések száma az elmúlt hónapban sokatlanul nagy emelkedést mutatott, most már határozott javulás észlelhető s így félelemre egyáltalában nincs ok. Mindenesetre ajánlatosnak tartom ha minél többen veszik igénybe a profilaktikus oltásokat, melyek kitűnően beváltak s feltétlenül hozzájárultak a betegség csökkenéséhez.

— **Katolikus templom szentelés Ecskán.** Rodics Rafael beográdi érsek vasárnap szentelte fel Ecskán az ujonan épített katolikus templomot, amelyen számos előkelőség vett részt Becskerekéről.

— **Tanító gyűlés Szentán.** Folyó hó 3-án szombaton tartották meg szentán a szentán járási és novakanizsai járási tanítók az őszi gyűlést Uvality N. tanfelügyelő elnöklése mellett. A gyűlésen kb. 270 tanító vett részt. A gyűlés tárgya különböző pedagógiai kérdések megbeszélése volt. A gyűlés után nagy-szabású bankett volt a Vass testvérek éttermében, melyen számos felkészítő hangzott el.

„A Vojvodina minden bajáért Pribicsevics Szvetozár felelős“

A vojvodinai és szerémségi radikálisok vasárnapi noviszádi konferenciáján Sztankovics Szvetozár volt földmivelésügyi miniszter a parasztdemokrata koalíciót támogatta

A vojvodinai és szerémségi radikálisok akcióbizottsága vasárnap konferenciát tartott Noviszádon dr. Velicskovics-Szvinjarev Miladin elnöke alatt. Az ülésen Popovics Dáka földmivelésügyi miniszter, Sztankovics Szvetozár volt agrárreform miniszter, Sijasic Janko dr., Sztankovics Milos, Rácics Szima dr., Koszics Milan, Miladinovics Bogdan dr., Ivanovics Vlada dr. nemzetgyűlési képviselők és nagyszámu delegátus vett részt.

Dr. Velicskovics-Szvinjarev Miladin elnök bejelentette, hogy az akcióbizottság már a háboru előtt is megvolt és most azért hívták össze, hogy a Vojvodina panaszait megtárgyalják.

Egymásután szólaltak fel a delegátusok és elmondták kerületeik sérelmeit. Dr. Rajkovics Misa a noviszádi radikális párt elnöke azt mondta, hogy a noviszádi kerületben bekövetkezett szakadás főoka dr. Miletics Szlavko, aki semmit sem törődött a kerülettel. Amikor ezt megunták, fiatal erőket küldtek a parlamentbe. Támadta a demokratákat is, akiket illoyalítással vádol és követeli, hogy a konferencia ez ellen rezolúcióban foglaljon állást.

Sztankovics Szvetozár beszéde

Sztankovics Szvetozár volt földmivelésügyi miniszter a június 20-i

parlament gyilkosságánál nagyobb büncsekménynek tartja, hogy a parasztdemokrata koalíció a külföldön is agitál.

A külföldön azt híresztelik, hogy az ország állapotai rosszak, ennek azonban nemcsak a szerbiaiak az okai, hanem mindenki, aki nem dolgozott eleget az ország érdekében. A parasztdemokrata koalíció nagyon megnehezítette a prékói képviselők munkáját, amikor kivonult a parlamentből.

A Vojvodinában uralkodó állapotokért elsősorban Pribicsevics Szvetozár felelős, aki nagyon sokáig vezető szerepet játszott minden kormányban.

Pribicsevics Szvetozár kiméletlenül üldözte a kisebbségeket, azok tanítóit és mindenkit, aki nem követte politikáját. Amíg a korvátok egyedül voltak, csendesebben viselkedtek, de Pribicsevicsnek a zagrebi ellen-

zékbe való belépésével megindultak a vádak és sértegetések, csak azért, mert tudta, hogy ezt a radikálisok nem tűrik és előbb vagy utóbb fegyverrel védik meg becsületüket.

Popovics Dáka az agrárreformról

Popovics Dáka agrárreform miniszter ismertette a földbirtokreform rendezésének nehézségeit. Ő mindent elkövet, hogy e téren tűrhető állapotokat teremtsen. Az agrárreform során sok hiba történt és olyanoktól is elvettek földeket, akiktől nem lett volna szabad és ezért sokan perlik az államot. Ha ezek megnyerik a pereket, akkor az államnak sok milliárdot kellene fizetni.

A konferencia végül bizottságot küldött ki, hogy dolgozzon ki egy rezolúciót, amelyet Sztanojevics Acának a radikális párt elnökének és Vukicsevics Veljának a parlamenti klub elnökének küldenek el.

A határozati javaslat szövege a következő:

1. A párt és parlamenti klub elnökének előterjesztést tesznek a párt a Vojvodina viszonyairól és azon intézkedésekről, amelyeket ezek rendezésére foganatosítani kell, kéri továbbá a párt országos kongresszusának összehívását.

2. A konferencia bizalmat szavaz a párt vojvodinai képviselőinek és felhívja őket, hogy a következőknek megvalósítására törekedjenek:

- végleges agrártörvény,
- az agrártörvénybe olyan intézkedések felvétele, amelyek biztosítják az agrármentesítő társulatok működését,
- az agrárreform alatt levő földek hátralékos ármentesítési illetteit ez év végéig fizessék be,
- olcsó agrárhitel-törvény megszavazása,
- törvényhozási uton rendezni a tartományi választmányok és főispánok közötti vitás kérdéseket,
- a szabad királyi városoknak a tartomány hatásköre aluli kivétele a városokról szóló törvény meghozataláig,
- az alkoholfogyasztási adó egységesítése az egész ország területén,
- a közoktatásügyi minisztériumban levő pártoskodás megszüntetése,
- pártlap alapítása.

Egy Bicskey István nevű bácskatopolai születésű, harminc esztendősen egyén Budapesten él és 1924 óta nem volt Jugoszláviában

A Noviszádon tartottatott Bicskey István pénzhamisítási ügye érthető feltűnést keltett országszerte, de hasábonok át foglalkozik a bűnüggyel a budapesti napisajtó is. Az ismeretes frankhamisítási bűnper óta Közép Európában, de különösen Magyarországon élénken felfigyelnek mindenfajta pénzhamisítási hírre, így egészen természetes, hogy a Bicskey-ügy országos szenzációvá dagadt Magyarországon. A Noviszádon letartóztatott hamispénzterjesztő vallomása szerint a dinárhamisítási ügy sok tekintetben azonos jelleget mutat a frankhamisítással és a szenzációra éhes riporterek fokozott tevékenységet fejtenek ki, hogy a kényestermészetű ügyre világosságot derítsenek.

Lapunk budapesti tudósítója a Bicskey-üggyel kapcsolatosan a következőket állapította meg:

Budapesten, a Főherceg Sándor ucca 25. számú házban az 1924. év folyamán lakást bérelt egy Bicskey István nevű cipész-mester, aki az elmúlt hét folyamán a Dohány ucca 54. számú házba költözött és ma is ott

lakik. Bicskey István munkatársunk kérdésére elmondotta, hogy Bácska Topolyán született, 30 esztendősen, 1929-ban költözött Szubotícára, ahol a Battyányi uccában cipészüzletet nyitott. Itt élt 1924-ig, amikor is Magyarországra költözött és Budapesten telepedett le. A Főherceg Sándor uccából, ahol a legutóbbi hetekig nyílt üzletet vezetett, a forgalmasabb Dohány uccába tette át üzletét, ahol most jólmenő vállalata van.

Munkatársunk kérésére a cipész-mester megmutatta utlevelét, amelyből megállapítható, hogy Bicskey 1924 óta nem hagyta el Magyarországot területét. Utlevelén kívül valamennyi okmány megvan és kizártnak tartja, hogy okmányai felhasználásával bárki is visszaélhetett volna a nevével. Bicskey István azt is kijelentette, hogy Topolán nem ismert Bicskey István nevű 30 év körüli embert, mert — mint mondotta — aligha létezhetett volna Topolán rajta kívül még egy Bicskey István, aki névre és életkorra nézve annyira hasonló lett volna hozzá és akit ő ne ismert volna.

Megsemmisítették a bácskogradistei jegyzőválasztást

Bácskograd este község képviselőtestülete még hónapokkal ezelőtt megejtette a közigazgatási jegyzőválasztást, mely alkalommal 32 szavazattal 13 ellenében az oda ideiglenesen kinevezett Katjanszki Iszidor jegyzőt mellőzve, Szekulics Sztevan helybéli születésű adójegyzőt választotta meg. A kisebbségben maradt párt a választást megfellebbezte. A hatóság döntése most érkezett le, hogy a választást alaki hiba miatt megsemmisítette, mert a választó gyűlésen az előadó jegyző egy pályázónak a kérvényét nem olvasta föl. Az elrendelt választás hamarosan megtörténik s akkor sor kerül a többi tisztviselő és községi alkalmazott megválasztására, melyet a jegyzőválasztás ellen beadott fellebbezés miatt eddig megtartani nem lehetett. A jegyzőválasztásra a pártok máris erősen készülődnek.

Megmarad a palánkai adóhivatal

Az új pénzügyi törvény akként rendelkezik, hogy egyes adóhivatalok megszűnnek és községeik más járási hivatalhoz lesznek csatolva. Ezen törvény rendelkezése értelmében a palánkai járási adóhivatal is megszűnt volna és a hodsági járáshoz nyert volna beosztást. Ezen intézkedés Palánkának, valamint az egész járásnak súlyos kárt és nagy veszteséget okozott volna, miért is nagy mozgalom indult meg minden téren. A palánkai járás nagyszámu küldöttsége felkereste Sztankovics Szvetozár volt miniszter és Popovics Dáka agrár-miniszter urakat, valamint Dr. Dungserszky Gedeon nagybirtokos urat és közbenjárásukat kérte, hogy a már 70 esztendő óta fennálló hivatal továbbra is Palánkán maradjon. Az ügy igen gyorsan és eredményesen intéződött el, miért is a palánkai járási radikális pártszervezet kiküldöttei és a palánkai iparos és kereskedői egyesületek megbízottai Dr. Rajkovics Miso kerületi pártelnök és Alekszics Jovan palánkai járási főszolgabíró vezetése mellett november 4-én megjelentek Sztankovics Szvetozár volt miniszter és Popovics Dáka agrár miniszter uraknál, hogy köszönetüket és hálás elismerésüket nyilvánítsák gyors és erélyes közreműködésükért mellyel keresztül vitték azt a pénzügyi kormányzatnál, hogy a palánkai járási pénzügyi hatóság, melyet feloszlítani akartak továbbra is megmaradjon B. Palánkán, sőt elérték azt is, hogy az iloki és sidi adóhivatalok is ide csatoltattak és ezáltal B. Palánka és a járásnak nagy szolgálatot tettek. A küldöttség eljárt még Dr. Dungserszky Gedeon urnál is, kinek szintén köszönetüket fejezték ki, hogy az illetékes ténylegkél hathatós befolyásával a járás lakosságának oszthatatlan kívánságát támogatta. A miniszter urak a küldöttséget a legnagyobb előzékenységgel fogadták és kijelentették, hogy mindenkoron rendelkezésére állanak a járás közönségének jogos kéréseiknek támogatására.

A francia kormány hadat üzent a be nem hódolt marokkói törzseknek

Párisból jelentik: A lapok szerint a francia kormány elhatározta, hogy a marokkói disszidens-zonát teljes blokád alá helyezi. Valamennyi be nem hódolt bensülöttet, akik a francia zonához közelednek, letartóztatnak. Azon törzsekkel, amelyek nem ismerték el a francia fennhatóságot, de ideiglenesen fegyverszünet állapotában vannak, közölték, hogy ellenségnek tekintik őket, ha csak haladéktalanul be nem hódolnak. A szigorú intézkedésnek az az oka, hogy a közbiztonság Marokkóban az utóbbi hónapok során teljesen leromlott. A rablások, lopások, gyilkosságok, valamint utonállások napirenden vannak.

HIREK

1928. November 6. Kedd

Romai katolikus: Lénárd. Protestáns: Lénárd. Görög keleti: (Október 24) Arétesz. A nap kel 6 óra 29 perckor, nyugszik 4 óra 31 perckor.

Időjárás: (A petrovaradnai katonai meteorológiai állomás jelentése). Borus idő volt az egész országban helyenkénti derülésekkel.

Időjárás: Változékony idő várható helyenkénti gyenge esőzéssel. Noviszádon részben borus idő lesz. A hőmérséklet minimuma 6°, maximuma 20° lesz.

— **Harcászati gyakorlatok a Hadi-szigeten.** A noviszádi repülőezred parancsnoksága figyelmezteti a közönséget, hogy kedden harcászati gyakorlatokat rendez repülőgépbombákkal a Szremszki Karlovciával szembenlevő „Poni” szigeten. A gyakorlatok tartama alatt szigorúan tilos a sziget környékét megközelíteni.

— **A Zenebarátok Egyesületének évi rendes közgyűlése.** A Zenebarátok Egyesülete Nyegoseva uccai helyiségében vasárnap délelőtt tartotta meg nagyszámban megjelent tag jelenlétében első évi közgyűlést. Dr. Borota Braniszlav elnök távollétében Ilin Dusán alelnök bevezető szavai után Klein Alexa titkári jelentésében vázolja az egyesület működését. Az egyesület fennállása vagyis ez évi január 15-e óta 14 hangversenyt adott, melyből háromt saját rendezésében, míg a többi más egyesület keretében. Sajnos a rendezett hangversenyek nem voltak oly mértékben látogatva, mint ahogy ennek történni kellett volna. Noviszád zenekulturája fejlettségénél fogva nagyobb érdeklődésre tarthatna számot, de úgy látszik városunk általános zenei intelligenciája nem áll egyvonalon azon művészi megértéssel, melyben a zene-egyesület él. Egy kis csoport lelkesedéssel, rajongással, minden önző érdek nélkül városunknak oly zenei pozíciót teremtett meg, hogy országos viszonylatban az elsők között áll és illetékes faktorok a legnagyobb elismerésüket fejezték ki, csak saját otthonában marad ez a küzdő gárda elismerés és támogatás nélkül. Az egyesület törhetetlen akarattal nevelni akarja a tömeget, különösen az ifjúságot a zene szeretetére és élvezésére. Klein titkár a legnagyobb propaganda kifejtésére kéri fel az egyesület tagjait. Értékes fejtegetéseit osztatlan lelkesedéssel fogadják a jelenlévők, majd ifj. Menráth József pénztári jelentése következik. Rajkovic Joca a felügyelő-bizottság nevében bejelenti, hogy a könyveket a legnagyobb rendben találták, majd a hivatalos lista alapján Ilin Dusán alelnök felolvassa a jelölt választmányi tagok névsorát, melyet a közgyűlés elfogad. Az új választmány szerdán este ül össze, hogy az új tisztikart megválassza. Ilin Dusán alelnök köszönetét fejezi ki a zenekar tagjainak önzetlen munkájukért és külön kiemeli Vitaliani Robert karnagy eredményes tevékenységét, mert a zene lokális fejlődéséért elsősorban őt illeti az elismerés. Az alelnök buzdító szavaival zárja be a gyűlést.

— **Veltelin bor a borok királya.**

Madame! Ne feledkezzen meg a

„Poudre Mon Parfum”-ről

BOURJOIS, PARIS

— **Házhelyet kapnak az adai magyar nincstelenek.** Az adai képviselő testület szombaton tartott gyűlésén Dr. Király Károly tartománygyűlési képviselő indítványára elhatározta, hogy a nincstelen magyar szegényeknek házhelyeket jelöl ki, mivel a lakástörvény megszűnése óta még nehezebben tudnak lakáshoz jutni. E célból egy külön bizottságot állítottak össze, amely a házhelyeket kijelöli, valamint arról is gondoskodik, hogy az építés lehetőleg egyöntetűen történjen és a lakások majd az egészségi és egyéb követelményeknek megfeleljenek, nehogy mint a múltban is megtörtént holmi sötét, egészségtelen putrikát építsenek. Ugyan e gyűlésen elhatározták, hogy az agrárreform miniszterhez deputációt küldenek, amely kéri fogja a minisztert, hogy szüntessen be Adán minden földosztást, mivel ezen a téren olyan chaosz uralkodik már, hogy az tarthatatlan. Így legutóbb is megtörtént, hogy az agrárigénylők minden előzetes felhatalmazás nélkül parcellákat hasítanak ki a község földjéből, sőt a községi szőlőkből is melyről azután karhatalommal kellett őket eltávolítani.

A kisasszony férje jegyei a Lipkovicnál

— **Furják az ártézi kutakat Kulán.** Mint már lapunkban említettük, a kulai községi képviselőtestület kimondta, hogy a város 4 részén ártézi kutakat furat, mert a meglevő egy kut kevés és a közfogyasztásra elégtelen. Az u. n. magyar iskolánál, özvegy Szauer Jánosné háza előtt már 120 m. mélységnél bő forrásra akadtak, most csak a vegyi vizsgálatról függ, iható-e vagy sem.

— **Banjanin Jelena zongoraiskolája átköltözött.** Banjanin Jelena, a kiváló zene-pedagógus zongoraiskolája a Kraljica Marija uton levő Ruzsics villából a Zrinyi ucca 10 számú udvari ház első emeletére költözött, ahol ezuttal is rendszeresen folyik a zongoraoctatás úgy kezdők, valamint haladók részére.

November 10

az osztálysorsjáték főhúzásainak a kezdete. **Huzás minden nap december 6-ig.** Sorsjegyek állandóan kaphatók **LUITIGLAJOS** banküzletében, Novisad Kr. Aleksandra 13

— **Illedelmes betörők.** A hét folyamán egy éjszaka betörők jártak Szukola Vince kulai gazda házában, aki családjával a tanyán volt s csak 80 éves öreg atyja és két leánykája voltak otthon. A csatornasoron levő ház ablakát betörve kinyitották az ablakot, feldúltak mindent, egy öltönyt és értéktárgyakat vittek magukkal mintegy 5000 dinár értékben. Másnap a gazda egy régi cédulát talált, melyen kusza betűkkel ez állott: „Igen tisztelt Uram! Tudatom Önnel, hogy a múlt éjjel vendége voltam, de kérem, hogy legközelebb a kasszakulcsot is hagyja otthon”. A szemtelen betörőket keresi a rendőrség.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Petymovszki Szeván 20 éves kereskedősegéd menyasszonyának Rekor Julkának, Orosz ucca 44 számú lakásán revolverrel mellbelőtte magát. Életveszélyes állapotban szállították a kórházba, ahol műtétet végeztek rajta.

— **Meglopta az apját egy temerini földműves.** A noviszádi törvényszék tegnap három hónapi fogházra ítélte Tóth Illés temerini földművest, mert 1924-ben atyjától Tóth Jánostól 30 mázsa búzát lopott és ezt a búzát eladta. Az elítélt Tóth fellebbezett az ítélet ellen.

Csak
EGYSZER
próbálja meg

A
SOA
CRÉMET

Ujra fellángolt a harc a noviszádi zsidó hitközségben

A noviszádi zsidó hitközségben évek óta dúló harc most döntő fordulathoz érkezett. A vasárnap délután tartott közgyűlésen az alapszabály ellenesen megválasztott új vezetőség s főleg a pártokon sehogyan felülemelkedni nem tudó elnök Dr. Lusztig Nándor erőszakos fellépése következtében, amely objektív kritikát nem tűr és az ellenzék minden felszólalását egyszerűen szavazással döntött el olyan kérdéseket, amelyeknek eldöntését az alapszabályok világosan előírják és a hibák jótétele helyett csak, hogy a hatalom ki ne esszon a megválasztott vezetőség kezéből, az elkövetett alapszabálysértések felett egyszerűen napirendre tért. A Lusztigpárt az Ernst csoportból kilépett Frank Gyulával, Rainer Simonnal és dr. Kovács Bódoggal ugyan megerősödött, a zsidó közvélemény ezek felett a kilépések felett pálcát tört, mert míg a kilépés azon a címen történt, hogy az Ernst csoport Locker Vilmossal akar kooperálni, most dr. Lustig Nándor maga az, aki Locker Vilmost ismét fegyvertársául vette. A zsidóhitközségek központja fogja végeredményben kimondani a végszót a noviszádi békétlenség ügyében. Ez a vezetőség aligha maradhat helyen.

— **Kraljevbregei pezsgő a vezető márka.**

— **Részben felhős, aránylag enyhe időt várnak Magyarországon.** A budapesti meteorológiai intézet jelenti november 5-én déli 12 órakor: Az országban tegnap derült idő urakodott, sokhelyütt esővel, amely többnyire csak jelentéktelen volt. Nagybő esőt jelentettek Nagyszécsényből 16, Csengerből 11, Mohácsról és Vásárosnaményről 9 millimétert. A hőmérséklet alacsonyabb lett, a maximumok azonban még jórészt a 15 fok Celsius felett maradtak. A minimumok sem szállottak a normális 4 fok Celsius alá. Budapesten hétfőn délelőtt 11 fok Celsiusot mutatott a hőmérő. Időjárás: Részben felhős és aránylag enyhe idő.

— **Uj szálloda épül Szomborban.** Szombornak már évek óta csak egy szállodája van, a Szloboda. A régi Erefántra már alig emlékeznek az emberek. Épületébe költözött a Loyd, ott helyezték el a mezőgazdasági tőzsde hivatali helyiségeit, valamint egy cukrászdát is. Amint értesülünk, a közeljövőben az épületre emeletet huznak, ahová 31 szállodai szoba kerül. A munkálatok első részét már megkezdték t. i. a színház melletti nagytermet lényegesen megnagyobbították. Ezek a munkák már befejezéshez közelednek s a termet 1—2 hét múlva használatba is veszik.

APOLLO
nov.
6-án

Mari néni megifjodása

Vig operett 6 felvonásban és

Metro-Journal 1. sz.

A kisasszony férje

vigjáték

November 10-én a SZLOBODÁBAN

A noviszádi Magyar Párt vacsorája

A Magyar Párt noviszádi szervezete szombaton este jól látogatott vacsorát rendezett a II. kerületi választók részére a Soós féle vendéglőben. Az első beszédet dr. Brezovszky Nándor elnök mondta, üdvözölte a megjelenteket és megköszönte Varsányi Györgynek, hogy megrendezte ezt a vacsorát. Beszéde további folyamán a magyar választók kötelességeit fejezte ki, hogy a Magyar Párt eredményes munkát végezhesen. Varsányi György megköszönte az elnök szavait és összetartásra buzdította a megjelenteket, hogy a közeledő választásokra felkészülhessünk. Acs Izor a Magyar Párt politikáját ismertette a közeledő választásokkal kapcsolatosan. Dr. Wagner Károly a párt-szervezésről számolt be és a választói névjegyzékbe való felvételt ismertette. Tomán Sándor, lapunk szerkesztője az általános politikai helyzetet ismertette és ezzel kapcsolatosan a Magyar Párt és magyar nép feladatait. Több felszólalás után a megjelentek még hosszú ideig együtt maradtak a fehér asztalnál.

Legszébb és legjobb

menyasszonyi kelengyék

legelőszöbbon kaphatók HOLIK RUDOLF az „Uj menyasszonyhoz” c. üzletben, Nsád, Kr. Aleks. 12

Sulyos a szombori Szociális Misszió Társulat anyagi helyzete

A kevésszámú szombori jótékonyági egyesületek között csendes, de annál eredményesebb munkájával előkelő helyet foglal el özv. Barakovics Kálmán vezetésével álló Szociális Misszió Társulat. Prohászka Ottokár püspök kezdeményezésére alakultak ezek az egyesületek melyek a szociális nyomor enyhítésére tőlük telhetőleg mindent megtesznek. A szombori egye-

sület fokozottabb tevékenysége most kezdődne a téli időszak beálltával. A munkanélküliség most a legnagyobb, téli ruháért, tüzelőért, ellátásért most fordulnak legtöbben az egyesülethez. Sajnos azonban az egyesületnek nem állnak a szükséges anyagiak oly mértékben rendelkezésére, hogy minden érdemes nélkülözöt határozottabban segíthetne. A tagsági díjakon s a szombori plébánia állandó adományain kívül rendszeres bevételei nincsenek. Amikor a jótékony célú előadások tartása nem ütközött annyi akadályba mint ma, az egyesület főjöveldelmi forrása az ily fajta előadások bevétele volt. Az áldatlan viszonyok azonban lehetetlenné tették, hogy ebben az évben ily módon jussanak hozzá azokhoz az összegekhez, melyekre fa, tej stb. beszerzésre, lakások bérének fizetésére, orvosi s gyógy-

szer költségekre stb. szükségük van. Az egyesület vezetősége kénytelen tehát a közönség jószívére apellálni s kérni, hogy pénz vagy természetbeni adományaikkal lehetőleg mennél többen támogassák.

A társulat tevékenységéből különösen ki kell emelni azt az akcióját, amellyel a Szomborban tanuló szegény diákok ellátását megszervezte. Ez az akció teljes eredménnyel járt, amennyiben az ellátásra szoruló diákokat sikerült mind ebédre, vacsorára az önként jelentkezett családoknál elhelyezni s díszteret legyen a szombori közönségnek, hogy nem is jutott minden jelentkezőnek diákgyerek.

Az egyesület vezetősége bizik a közönség áldozatkészségében s reméli, hogy így az idei télen is eleget fog tudni tenni rendeltetésének.

Ma választ elnököt Amerika — Választási propaganda felvonulás

(50)

A FEKETE KÉZ

REGÉNY A TÁRSADALMI ÉLETBŐL

IRTA: NEMO KAPITÁNY

Éjszakánként hallucinációk gyötörték s minden idegszála szerelmeséhez kapcsolta, aki azóta, hogy családjával eltávozott a bányatelepről, nem adott életjelet magáról. Betegsége után is több ízben érdeklődött utána, édesapja azonban csak annyit tudott róla, hogy Kolberttel Lyonba és onnan Párisba utazott.

Amikor meggyógyult, rövid gondolkodás után arra az elhatározásra jutott, hogy felkeresi Bertát, hogy személyesen meggyőződjön a leány sorsáról. Berner dr. nem ellenkezett az utazást si gazi atyai szeretettel bucsuzott el fiától.

Nagy nehézségek árán jutott el Párisig, miután előzőleg a Tours melletti ellenséges támadásnál megsebesült. Amikor kikerült a kórházból, majd a fogházból, első útja Bertához vezetett, aki időközben édesapjával együtt Lyonból Párisba érkezett.

A viszontlátás Kolbert villájának kertjében szinte drámai jelenetek között történt. Berta, aki szíve teljes melegével szeretete Lajost, örömkönnök között borult a fiatalember lábai elé.

— Szeretlek! — suttogta lihegve —, szeretlek, mert azt hittem, hogy elvesztetted. Édesapám sohasem említette, hol tartózkodol s miután hónapokig nem kaptam hírt rólad, azt hittem, elfelejtettél!

Lajos meghatóan emelte fel a leányt s határtalan boldogsággal ölelte magához:

— Berta, egyetlen szerelmem! Ez a pillanat kárpótol mindazokért a szenvedése-

kért, amelyeket távolléted miatt eltűrtem. De ütött a megváltás órája! Most, hogy a sors ismét összehozott bennünket, nincs az az erő, amely ismét elválaszthat. Berta, akarsz a feleségem lenni?

A leány nem válaszolt, hanem boldogságtól sugárzó arcával fordult a fiatalember felé, aki a következő pillanatban magához vonta és csókokkal borította el.

Még égett a csók az ajakán, amikor a leány hirtelen felsikoltott s izgatottan, szinte lelkendezve a szobájába rohant.

Lajos meglepetve fordult meg.

Villeron ezredes állott előtte.

— Nem ismer meg? — kérdezte az ezredes.

— Uram, igazán nem tudom... válaszolta a fiatalember.

— Engedje meg — folytatta Villeron — hogy itt léte miatt csodálkozásomat fejezzem ki, annál is inkább, mert az itt lefolyt jelenet hatása alatt, amelynek önkénytelenül is szemtanúja voltam, bizonyos kérdéseket kell intéznem Önhez.

— Ezredes ur... —

— Rövid leszek — folytatta az ezredes nyugodtan — s meg vagyok győződve, hogy őszintén válaszol kérdéseimre.

— A rendelkezésére állok ezredes ur!

— Ön szereti Berta kisasszonyt, ugyebár?

— Uram!

— Igenis szereti, ezt nem lehet letagadni. S ugyancsak nem kételkedem, hogy szerelme meghallgatásra talált.

— Ezredes ur, ezek a kérdések... —

— Azonnal befejezem. Válaszoljon még csak a következő és utolsó kérdésemre: Tudomása van-e Kolbert urnak erről a szerelmiről s kapott-e bármilyen biztatást arra vonatkozólag, hogy Kolbert ur beleegeznek ebbe a házasságba?

— Nem akarom kutatni — válaszolta Lajos — milyen joggal intéz ilyen kérdéseket hozzám, amelyekre csak azért válaszolok, nehogy szerénytelennek tűnjek fel. Igenis szeretem Berta kisasszonyt s nincs okom hogy ezt a szerelmet eltitkoljam. Szeretem már régen s bármely pillanatban az életemet is feláldozom ezért a szerelemért. Ezzel szemben nem tagadom, hogy Kolbert urnak a mai napig egyáltalán nincs tudomása erről a szerelmiről.

— Válasza mindenképpen kielégítő — felelte az ezredes — remélem, hogy rövidesen viszontlátjuk egymást!

— Ha kívánja, bármikor rendelkezésére állok.

— Egyelőre félbeszakítjuk a beszélgetést.

— Ezt a megoldást én is helyesnek találom.

Ezzel a beszélgetés véget ért. Lajos eltávozott a kertből, Villeron pedig Berta szobájába nyitott be.

Amikor belépett, Berta nyugodtan felémelkedett a helyéről.

— Nem szeretném — szölv Villeron — ha jelenlétem bizonyos kínos emlékeket ébresztene Öiben. Ezuttag tehát csak olyan dolgokról teszek említést, amely szoros összefüggésben áll jövetelemmel.

— Miben lehetek segítségére?

— Egy nemes cselekedetről van szó, amelyben Önnek jutna a főszerep.

— Beszéljen, uram!

— Ismerek egy leányt, aki a külváros egyik szegényes házában lakik s aki egyuttal egy szerencsétlen gyermek anyja. Egy semmirekellő gazember csábította el, aki a gaztettet most avval akarja tetézni, hogy a gyermeket elrabolja édesanyjától.

— Ezt meg kell akadályozni, ezredes ur.

(Folytatása következik.)

APRÓ HIRDETÉSEK,

ugy hétköznap, mint vasárnap.
Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár, a legkisebb apró hirdetés 10 dinár.

Eladó

UJ HÁZ vendéglővel és teljes berendezéssel a Strand uton eladó. Érdeklődni lehet ugyanott a strandtól balra. 3810

UJ HÁZ a Strand uton jóforgalmu fűszerüzlettel, olcsón eladó, Pera Vidic Strand ut. 3764-1

Szép nagy CSALADI HÁZ nagy telekkel a Széchényi utcában bérháznak vagy üzletnek is átalakítható, eladó. Futaki ucca 70. 3786-3

Kereslet

Éjjeli munkára egy 16-17 éves fiatal ember felvétetik. Első Novisadi Művirágyár, Ustavska u. 19. 3818

LAKÁST 2 szobás vagy egy szoba előszoba konyhából állót keres a városban gyermektelen házaspár. Címeket árnyékolással a Délbácska kiadóhivatalába kérem leadni. 3720-3

Kiadó

LAKÁS és IRODA, együtt vagy külön, december 1-től KIADÓ az örmény palotában, Kralja Alexandra 15 alatt. A lakás áll 4 szoba, 1 előszoba, nagy konyha, speiz faskamra és padlásból, az IRODAHELYISEG 1 szoba előszobával. Megtekinthető szerdán, pénteken és vasárnap délelőtt 11 órától 2-ig. Bővebbet a háztulajdonosnál. 3808-3

Száraz, padlós helyiségek műhelynek, vagy raktárnak kiadók. Futaki ut 70. 3807-3

ELEGANSAN butorozott szoba különbejáratú, a város központjában azonnal kiadó. Vilson tér 7. l. em. 3785

Kisebb BUTOROZOTT szoba magános nő részére olcsón kiadó. Hoffmann Futaki u. 70 3787-3

KIADÓ egy szépen butorozott szoba különbejáratú. Masarikova (Arany) ucca 13. 3788-3

MODERN LAKÁSOK a dunaparton épült új házakban azonnal kiadók. Bővebbet Dr. Boksán ügyvédi irodájában, Novisad Mileticseva u. 3791-1

Üzlethelyiség és 2 szoba konyha kiadó. Ustavska u. 36. 3792-2

LAKÁS, szoba konyha a központban kiadó. Érdeklődni Hotel Szoboda udvarban, Frizernél. 3793-1

BUTOROZOTT különbejáratu szoba olcsón kiadó. Laze Kostića u. 19. 3805-1

Állást keres

Megbízható ügyes SOFŐR azonnalra állást keres, esetleg vidékre is. Cím a kiadóban. 3809-3

HÁZMESTERI, portási vagy más hasonló állást vállalnék, az asszony szakácsnőnek vagy háztetőzőnek ajánlozok, Toma Schaffner Havran Stari Futog. 3811-2

Volt önálló kereskedő, irodaszolgái, pénzbeszedői, vagy hasonló állást keres. Garancia felett rendelkezik. Szíves megkereséseket, "Szorgalmas" jellegre a kiadóba. 3789-1

Vegyes

MAKULATURA, finomabb minőségű olcsón kapható URANIA nyomdában, Ustavska u. 14. 3813

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMÁN SÁNDOR.

Kifutófiu

azonnali belépésre felvétetik
Kohn Ignác és Fia
cégnél, Novisad
Futoski put 29

Steyer kocsi és szerszám

kitünő karban lévő, olcsón eladó. Érdeklődni és megtekinteni Lignum fatelep Novisad Strand uton

Írógépek

szakszerű javítását, ugymint varró- és számológépek, gramofon, elektro-mechanikai készülékek, rádió- és játéktárgyakat feltétlen garancia mellett vállalom, vidékre is kimegyek javítani.

Mechanika Fischer Richard, írógépmeister
Uj cimem: Futoski put 36. az udvarban jobbra

Szücsmunkák

elkészítését a legújabb divat szerint és mindenemű javítások, ugymint összes szőrmék kidolgozását legolcsóbban vállalja

Bartolovics szücsmeister
Novisad Kralja Petra 15. a Tigrishez

Vállalom ártézi, northon és műkutat furását

községi, tűzoltósági, kertészeti és komlóskertek berendezését, valamint langyos víz, ugyszintén gőzkazánok táplálására és motorok hűtésére lágy (vizkómentes) vizek feltárását. Régi kutakat felfrissítek. Szivattyukat javítok garancia mellett. Cím **Rápolti Lajos Novisad** Darányi telep 123. Levélbeli megkeresésre ugy helyben mint vidékre személyesen megjelenek.

HIRDETÉSEKET

felvesz

A DELBÁCSKA

kiadóhivata

Novisad, Kralja Petra 30

VASUTI MENETREND

Érvényes 1928. október 15-től

I. Subotica—Novisad—Starapazova—Beograd

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Subotica	Erkezik Novisad	Indul Starapazova	Erkezik St. Pazovara	Erkezik Beograd
Személy	217	0.01	3.01	3.43	5.08	6.40
Gyors sz.	211	5.15	7.14	7.28	8.45	9.40
Személy	213	7.50	10.00	11.02	12.21	13.25
Gyors	201	13.20	15.13	15.33	16.42	17.35
Személy	215	14.45	17.55	18.19	19.37	20.35
Gyors	203	17.45	19.42	19.53	21.11	22.00
Vegyes	243	—	—	23.33	9.36	4.00

III. Novisad—Stari Becej—Senta—Horgos

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Novisad	Erkezik St. Becej	Erkezik Senta	Indul Senta	Erkezik Horgos
Személy	5812	3.21	5.52	7.20	—	—
"	5814	16.00	18.28	20.00	—	—
"	5816	—	in. 2.56	4.15	4.40	5.24
"	5818	—	13.40	14.53	15.22	16.30

V. Novisad—Gajdobra—Odzsaci—Sombor

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Novisad	Erkezik Gajdobra	Erkezik Odzsaci	Erkezik Sombor
Személy	5912	3.30	4.40	5.44	7.07
"	5914	15.50	17.01	18.06	19.25

VII. Novisad—Titel—Tomasevac—Becserek

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Novisad	Erkezik Titel	Erkezik Tomasevac	Erkezik Becserek
Személy	5712	6.50	8.46	10.18	12.50
"	5714	16.20	18.16	19.48	21.05
"	5752	10.10	13.00	15.16	18.35

IX. Crnobrdo—Sekić—Kula—Gajdobra—Novopalanka

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Crnobrdo	Erkezik Sekiće	Erkezik Kula	Erkezik Gajdobra	Erkezik Palanka
Személy	7011	5.20	5.56	7.17	8.13	—
"	7013	17.19	17.46	19.11	20.10	—
"	7021	—	—	ind. 14.29	15.10	—

XI. Novisad—Petrovaradin—Beocsin

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Novisad	Erkezik Petrovaradin	Erkezik Beocsin
Vegy. vonat	4131	14.30	14.45	16.10
"	4133	20.35	20.50	22.10

XIII.

Sombor—Kula—Novivrbas—Srbobran—Stari Becej

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Sombor	Erkezik Kula	Erkezik Novivrbas	Erkezik Srbobran	Erkezik St. Becej
Személy	—	3.00	4.56	5.16	7.05	7.55
Vegyes	—	6.37	8.57	9.20	—	—
Személy	—	14.10	16.02	16.22	17.25	18.55
"	—	—	—	ind. 11.15	12.01	11.51

XV. Novisad—Gajdobra—Novopalanka

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Novisad	Erkezik Gajdobra	Erkezik Palanka
Személy	3920	13.00	14.10	15.10

II. Beograd—Starapazova—Novisad—Subotica

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Beograd	Erkezik Starapazova	Erkezik Novisad	Indul Subotica	Erkezik Subotica
Személy	214	6.00	6.58	8.06	8.21	11.20
Gyors	22	7.25	8.14	9.17	9.29	11.40
"	204	12.35	13.23	14.23	14.33	16.16
Személy	216	13.05	14.04	15.18	15.38	18.19
Gyors sz.	212	18.15	19.08	20.16	20.30	22.45
Személy	218	23.35	0.44	2.10	3.15	7.17
Vegyes	242	13.45	15.59	18.17	—	—

IV. Horgos—Senta—Stari Becej—Novisad

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Horgos	Erkezik Senta	Indul Senta	Erkezik Becej	Erkezik Novisad
Személy	5815	6.07	7.15	7.30	8.40	—
"	5817	15.28	16.39	16.58	18.10	—
"	5811	—	—	2.30	3.40	6.30
"	5813	—	—	11.35	12.45	15.22

VI. Sombor—Odzsaci—Gajdobra—Novisad

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Sombor	Erkezik Odzsaci	Erkezik Gajdobra	Erkezik Novisad
Személy	5911	2.10	3.23	4.50	6.10
"	5913	15.50	17.03	18.30	19.38

VIII. Becserek—Tomasevac—Titel—Novisad

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Becserek	Erkezik Tomasevac	Erkezik Titel	Erkezik Novisad
Személy	5711	2.05	3.02	4.32	6.45
"	5713	9.10	10.08	13.09	15.03
"	5751	4.23	5.30	8.47	11.25

X. Novopalanka—Gajdobra—Kula—Crnobrdo—Sekić

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Novopalanka	Erkezik Gajdobra	Erkezik Kula	Erkezik Crnobrdo
Személy	7012	1.30	2.17	3.48	4.30
"	7014	13.35	14.22	15.53	16.32
"	7020	6.51	7.31	—	—

VII. Beocsin—Petrovaradin—Novisad

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Beocsin	Erkezik Petrovaradin	Erkezik Novisad
Vegy. vonat	4132	5.00	6.22	6.40
"	4134	17.50	19.13	19.30

XIV.

Stari Becej—Srbobran—Novivrbas—Kula—Sombor

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul St. Becej	Erkezik Srbobran	Erkezik Novivrbas	Erkezik Kula	Erkezik Sombor
Személy	—	3.47	4.40	5.11	6.01	7.50
Vegyes	—	6.02	7.02	7.33	—	—
Személy	—	14.50	15.46	ind. 10.35	10.58	13.15
"	—	—	—	16.17	17.41	19.45

XVI. Novopalanka—Gajdobra—Novisad

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Novopalanka	Erkezik Gajdobra	Erkezik Novisad
Személy	5921	6.51	7.31	9.00